

The Synthetic Model of Activities to Strengthen the Public Mind the Students' Performance¹

Boonleang Thumthong²

Received: May 28, 2013

Accepted: June 5, 2013

Abstract

This project aims to synthesize model of activities in enhancing the students' public mind performance. And to study the effects of model activities in strengthening the public mind the students' performance. The sample were 30 teachers and 266 students from the simple randomly sampling. The equipment used test observation and interview. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, protocol analysis and t-test. The results were as follows. 1) The synthesis model activities in strengthening the public mind with the performance of students in basic education. In summary, a total of 6 stages. 2) Effects model of activities in strengthening the public mind with the performance of students : 2.1) The observed features of students in high schools and t-test(t-Paired. Samples) found that the average behavior of the public mind after the event than before the event statistically significant at .01($p < .001^{**}$). 2.2) Assessment of the difference between the average feature event after learning of all students in the school often. The statistical t-test(t-Paired. Samples) found that The average behavior of the public mind after the event than before the event statistically significant at .01($p < .001^{**}$). and 2.3) average achievement of students in the school has the lowest average 69.21 percent, 69.31 and 78.21 had the highest average. Percent, 89.05, 86.63 and 82.59 by every student to pass the specified criteria.

Keywords: Public mind, Synthesize model, Features of students.

---

¹ Research report was funded by Research and Development Institute, Surindra Rajabhat University

² Lecturer in Department of Curriculum Instruction and Primary, Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Email : boonleang4848@hotmail.com

การสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ¹

บุญเลี้ยง ทุมทอง²

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนจำนวน 30 คนและนักเรียนรวมจำนวน 266 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โปรโตคอล และการทดสอบที ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสรุปรวมได้ 6 ขั้นตอน

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนพบว่า 2.1) การสังเกตคุณลักษณะของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียนและทดสอบที (t-Paired Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .001^{**}$) 2.2) การประเมินความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะหลังผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับบ่อยครั้งทุกโรงเรียน และทดสอบสถิติที (t-Paired Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .001^{**}$) และ 2.3) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 69.21, 69.31 และ 78.21 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 89.05, 86.63 และ 82.59 โดยนักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ การสังเคราะห์รูปแบบ คุณลักษณะของนักเรียน

¹ งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

² อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรการสอนและประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ Email : boonleang4848@hotmail.com

ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

สังคมคุณภาพ คือ สังคมที่ยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ ทุกคนควรมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดีคนเก่งพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมมีวินัยมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีเมืองและชุมชนน่าอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545) จิตสาธารณะเป็นลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของสังคมและตระหนักในสิทธิของตนเองไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินจี่และทัศนาก ทองภักดี, 2547) การส่งเสริมให้บุคคลมีจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลตระหนักในคุณค่าของตนเองและส่วนรวม

อย่างไรก็ตามแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาในลักษณะการจัดการเรียนรู้คุณธรรมซึ่งก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควรทั้งนี้เพราะสถานศึกษาต่าง ๆ ยังมีความแตกต่างกัน โดยปัจจุบันพบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษาไม่ได้นำรูปแบบการสอนไปใช้สอนเพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ เป้าหมาย ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ระบบทางสังคม หลักการตอบสนองและระบบสนับสนุน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต

สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม สามารถทำงานกลุ่มได้อย่างกลมกลืนมิตร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

โครงการวิจัยนี้จึงสนใจในการพัฒนารูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โดยตั้งสมมติฐานว่าการจะเพิ่มประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนได้จะเกี่ยวข้องกับศักยภาพและทรัพยากรจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในภาพรวมด้วย โดยสิ่งที่คาดหวังคือ ผลจากการวิจัยนี้จะช่วยเสนอแนะแนวทางให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการสอนในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของผู้เรียนได้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งได้ดำเนินการเป็น 3 ระยะคือ 1) ศึกษาความเป็นไปได้ 2) นำรูปแบบเข้าสู่สถานศึกษา และ 3) เก็บข้อมูลในสถานศึกษาที่จัดกิจกรรมจิตสาธารณะตามรูปแบบฯ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเป็นฐานเพื่อสังเคราะห์รูปแบบตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับ

สภาวะแวดล้อม การตระหนักถึงคุณค่า และพัฒนาคุณภาพของธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนกลุ่มพัฒนาผู้เรียน โดยการศึกษา ปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบของกิจกรรมของนักเรียนตามหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลังจากที่ปฏิบัติตามกิจกรรมตามรูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่สังเคราะห์ขึ้น ในการสังเกตปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลาย ระมัดระวัง และเป็นเชิงประจักษ์ (Extensive, Careful, and empirical observation) จากนั้นจึงพยายามตั้งข้อสังเกตกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (Noticeable Regularities) เพื่อสร้างสมมติฐานในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการขัดเกลา (Refine) สมมติฐานเหล่านั้นเพื่อนำไปสู่การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ฝังตัวอยู่ในปรากฏการณ์ที่เส้นแบ่งระหว่างปริบทและปรากฏการณ์ไม่ได้มีความชัดเจนจึงจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงบริบทที่มีความละเอียดอย่างมาก (Detailed Contextual Analysis)

กลุ่มตัวอย่างในแต่ละระยะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ๆ คือ กลุ่มแรกเป็นครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 30 คน จากจำนวน 4 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นนักเรียนชั้น ป. 4-6 รวม 266 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากกลุ่มตัวอย่างแรก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ คือ 1) แบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก วัดผลการเรียนรู้เรื่องจิตสาธารณะจำนวน 30 ข้อ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะมี 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ลักษณะการสังเกตเป็นระดับคุณภาพของพฤติกรรมจัดเป็น 3 ระดับ 3) แบบสอบถาม

พฤติกรรมจิตสาธารณะลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale ชนิด 5 ตัวเลือก และ 4) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ทาร้อยละ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ไโปรโตคอล และการทดสอบที่ (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างโดยหาร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ไโปรโตคอล (Protocol Analysis) และการทดสอบที่ (t-test) สรุปผลข้อมูลจากการทดสอบ การประเมิน การสังเกตและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนผ่านกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสรุปรวมได้ 6 ขั้นตอนที่สำคัญดังนี้
  - 1) ขั้นที่ 1 ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มครูที่สอนในสถานศึกษา
  - 2) ขั้นที่ 2 สร้างความตระหนักในตัวของเรียนในการทำกิจกรรม
  - 3) ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดกิจกรรมและลงพื้นที่ร่วมทำกิจกรรมการมีจิตสาธารณะ
  - 4) ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมตามแผนงานและสังเกตการณ์กิจกรรมร่วมกัน
  - 5) ขั้นที่ 5 อภิปรายและวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน

6) ขั้นที่ 6 สะท้อนผลและวางแผนในเนื้อหาแต่ละสัปดาห์ต่อไป

โดยในขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักในตัวผู้เรียนในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะมีทั้งสิ้น 4 ขั้นย่อยที่สำคัญคือ

2.1) ขั้นที่ 1 กระตุ้นให้เกิดปัญหา/ให้สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

2.2) ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหาและแสวงหาข้อมูล

2.3) ขั้นที่ 3 พัฒนาระบบความคิด

2.4) ขั้นที่ 4 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

(2.4.1) การไม่ยึดครองของส่วนรวมในโรงเรียนมาเป็นสมบัติของตนเอง

(2.4.2) การแบ่งปันหรือการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังเคราะห์ขึ้นพบว่า

2.1 การสังเกตคุณลักษณะหลังผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียนและทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-Paired Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมกรรมมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .001^{**}$)

2.2 การประเมินความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะหลังผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับบ่อยครั้งทุกโรงเรียน และทดสอบสถิติที (t-Paired Samples)

พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมกรรมมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .001^{**}$)

2.3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจิตสาธารณะของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนพบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 69.21, 69.31 และ 78.21 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 89.05, 86.63 และ 82.59 โดยนักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การอภิปรายผล

ผลจากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้นมีข้อค้นพบที่น่าสนใจและสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสรุปพบว่า มี 6 ขั้นตอนที่สำคัญซึ่งมีลำดับการดำเนินการไปสู่การปฏิบัติได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มครูที่สอนในสถานศึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะต้องมีกิจกรรมที่สมาชิกจะต้องร่วมกันคือ หาสมาชิกเพิ่มพอประมาณ นัดหมาย วัน เวลา ที่แน่นอน จัดทำแผนการพบกันและตั้งกฎระเบียบในการทำงานกลุ่มร่วมกัน

ขั้นที่ 2 สร้างความตระหนักในตัวผู้เรียนในการทำกิจกรรมที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดกิจกรรมและลงพื้นที่ร่วมทำกิจกรรมการมีจิตสาธารณะ กำหนดเป้าหมาย เชื่อมโยงกับหลักสูตรและแนวทางในการวัดประเมินผล วางแผนร่วมกันในกลุ่ม ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการตามศักยภาพของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมตามแผนงานและสังเกตการณ์กิจกรรมร่วมกัน การปฏิบัติตามแผนงาน เพื่อให้การบริการสังคมมีความหมาย ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงกิจกรรมให้เป็นไปตามความต้องการ โดยอาจสังเกตการณ์กิจกรรมของนักเรียน

ขั้นที่ 5 อภิปรายและวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมเพื่อนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์

ขั้นที่ 6 สะท้อนผลและวางแผนในเนื้อหาแต่ละสัปดาห์ต่อไป

ซึ่งในรูปแบบฯที่สังเคราะห์นี้พบว่า มี 6 ขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่คล้ายกับแนวดำเนินการตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการบริการแบบ Park Service-learning Model ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย (Georgia Department of Education, 1997) ซึ่งแบ่งกระบวนการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1)ขั้นเตรียมการ (Preparation) 2)ขั้นปฏิบัติการ (Action) 3)ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) และ 4)การเฉลิมฉลอง (Celebration) นอกจากนี้รูปแบบฯที่สังเคราะห์ขึ้น

ยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการบริการสังคมแบบผ่านกระบวนการทางสังคม (Social-Process Learning) ของกลุ่มของเธอเลนท์ (Thelen ; citing in Florence Fay Pritchard ; & George I. Whitehead, 2004)

ซึ่งบทบาทของครูผู้สอนในการทำหน้าที่ครูผู้สอนที่ดีตามรูปแบบการจัดการกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนควรมีลักษณะดังนี้

1) บทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitation of Individual development) ครูผู้สอนจะช่วยให้ นักเรียนสามารถฝึกกระบวนการคิดด้วยตนเองตามระดับของความแตกต่างระหว่างบุคคลในช่วงแรก ส่วนในช่วงหลังจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ร่วมกันของ นักเรียนภายในกลุ่มย่อย ช่วยจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางจิตพิสัยให้มีความสะดวก สบายเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

2) บทบาทเป็นผู้จัดการ (Manager of the learning environment) ครูผู้สอน จะ จัดบรรยากาศการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลอย่างชัดเจน อาจนำเสนอด้วยสื่อชนิดต่างๆ ตามความเหมาะสม

3) บทบาทการเป็นผู้ประสานการเรียนรู้ (Mediator of Human Relation) ครูผู้สอนจะพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับกลุ่มนักเรียน สร้างการยอมรับและคุณค่าของผลงานการคิดของนักเรียนแต่ละคน สร้างความมั่นใจ มีความอบอุ่นใจและกล้าที่จะแสดงผลงานการคิดอย่างมั่นใจ

ซึ่งในขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมตามแผนงานและสังเกตการณ์กิจกรรมร่วมกันตามรูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนมีทั้งสิ้น 4 ขั้นย่อยดังกล่าวนี้เป็นการสอนตามแนวทางนี้มีจุดเน้นเกี่ยวกับกระบวนการปลูกฝังและความตระหนักของนักเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ทำให้เกิดความรู้สึกรับรู้ถึงสิ่งที่สังคมต้องการที่จะเข้าไปแก้วิกฤติการณ์โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองที่สามารถแก้ปัญหาได้ ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้ผู้อื่นหรือสังคม พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจัง ซึ่งการมีจิตสาธารณะของนักเรียนคือการมีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์อย่างส่วนรวม คำนึงถึงความสำคัญของสิ่งอื่นเป็นของที่ต้องใช้หรือมีผลกระทบรวมกันในกลุ่มชน ลักษณะของงานที่นำมาใช้สอนจะไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการที่เรียนในโรงเรียน แนวทางในการสอนแตกต่างกันออกไปตามทฤษฎีและความเชื่อพื้นฐานของแต่ละคนที่จะนำมาพัฒนาเป็นโปรแกรมการสอน เช่น ใช้ทฤษฎี เกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการประมวลผลข้อความจริง ดังนั้นแนวทางการสอนเกี่ยวกับการคิด (Teaching about thinking) การสอนคิดตามแนวทางนี้จะเน้นไปที่การใช้การคิดเป็นเนื้อหาสาระของการสอน โดยการช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้ และเข้าใจในกระบวนการคิดของตนเอง เพื่อให้เกิดการคิดที่เรียกว่า Meta Cognition คือ รู้ว่าตนเองรู้อะไร ต้องการรู้อะไร และยังไม่รู้อะไร ตลอดจนสามารถควบคุมและตรวจสอบการคิดของตนเองได้ ทั้งนี้เนื่องจากสอนการคิดที่ผ่านมายังไม่สามารถพัฒนาการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการการคิดเชิง

ระบบของนักเรียนให้ถึงขีดความสามารถสูงที่สุดมาก นักเพราะเรามุ่งไปที่การสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นนักเรียนจึงยังไม่สามารถพัฒนาจนถึงจุดที่เข้าใจถึงสิ่งที่เป็นเป้าหมาย จุดเด่นหรือจุดด้อยของการคิดของตนเอง ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถสร้างรูปแบบที่ค้นพบได้ด้วยตัวเอง และนำเสนอสื่อที่เป็นตัวแทนความคิด จากนั้นการสอนโดยตรงจะถูกนำมาใช้ต่อ เพื่อช่วยให้ข้อมูลข่าวสารและแนะแนวทางการฝึกฝน ช่วยเหลือ นักเรียนในการแก้ปัญหาได้ต่อไป

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนที่สังเคราะห์ขึ้นพบว่า

2.1 ผลจากการสังเกตคุณลักษณะหลังผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียนและทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-Paired Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในครั้งนี้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเป็นองค์รวมเชิงบูรณาการกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กนั้นไม่ควรแยกกัน เรื่องที่สอนต้องเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันได้แก่ การสร้างจิตสาธารณะของเด็กในลักษณะของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ว่า วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงแห่งพลังการเจริญเติบโตของร่างกายสำหรับชีวิต แนวความคิดเหล่านี้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากการมองเด็กในทัศนะ

ของการที่เด็กมีพัฒนาการด้านต่างๆ แตกต่างจากเด็กวัยอื่น ๆ ในช่วงชีวิตของความเป็นมนุษย์ ดังนั้นหลักการปลูกฝัง เด็กวัยนี้ให้เรียนรู้เกิดความรักสิ่งแวดล้อม ควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลักการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยอาศัยสภาพการณ์ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเรียนรู้จะทำให้มนุษย์ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

2.2 การประเมินความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะหลังผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับบ่อยครั้งทุกโรงเรียน และทดสอบสถิติที่ (t-Paired Samples) พบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการให้ความรู้ การสร้างความเข้าใจ การสร้างกรอบแนวคิด การเสริมสร้างทักษะ และการเสริมสร้างเจตคติ จากกระบวนการดังกล่าว จะต้องเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยในลักษณะของรูปธรรม แล้วสร้างความเข้าใจและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อตนเองและมนุษย์ แล้วสร้างกรอบแนวคิดให้เด็กรับรู้สิ่งแวดล้อมเป็นบริบท และเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเสริมสร้างทักษะในการรักสิ่งแวดล้อมต้องเกิดจากการจัดประสบการณ์ต้องให้เด็กได้ปฏิบัติจริง และควบคู่กับการเสริมสร้างเจตคติที่ดี รู้จักการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเห็นคุณค่าประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคม เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ไม่เห็นแก่ตัว เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทำเป็นรูปแบบที่ดีต่อการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งนักเรียนได้มีโอกาสคิดโดยปราศจากการชี้นำจากครูผู้สอนหรือบุคคลอื่น เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาและจัดระเบียบความคิดของตนเองและรู้จักควบคุมรับผิดชอบในกิจกรรม ซึ่งหากแต่ละบุคคลได้รับการพัฒนาจากตั้งแต่การคิดในสิ่งที่ยังไม่ซับซ้อนไป สู่การคิดที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ ทั้งนี้จะอาศัยกระบวนการเปลี่ยนรูป (Transform) และการประยุกต์ (Application) ซึ่งการกระทำของนักเรียนที่ปฏิบัติง่ายและใกล้ตัวที่สุด คือ ในการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ ชั้นวางหนังสือ ถังขยะ ไม้กวาด เป็นต้น และสมบัตินอกห้องเรียน เช่น ห้องอาหาร ห้องสุขา ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องสมุด สวนหย่อมในบริเวณโรงเรียน สนามเด็กเล่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นเพราะว่าใช้รูปแบบการพัฒนาตามทักษะของ Piaget เป็นแนวทางโดยมีความเชื่อว่านักเรียนจะสามารถพัฒนาการคิดของตนเอง จากการคิดเฉพาะด้านและจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม

2.3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจิตสาธารณะของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนพบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 69.21, 69.31 และ 78.21 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 89.05, 86.63 และ 82.59 โดยนักเรียนทุกคนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้อธิบายความหมายของแก่นักเรียนให้ทราบในช่วงการจัดกิจกรรมตามรูปแบบๆ อย่างตลอดเวลาว่าจิตสาธารณะคือการใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบหรือการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งมีนัยอยู่สองประการ ได้แก่ 1) รับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยง

การใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นส่วนตัวและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น โดยใช้หลักการของชาย โปธิสติดา (2543) ; นันทวัฒน์ ชุนซี (2546) ; ธรรมนันทิกา แจ่งสว่าง(2547) ซึ่งได้สรุปความเข้าใจของจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติหรือจิตสาธารณะไว้สองระดับคือ ระดับที่ 1 เป็นจิตสำนึกแบบ Passive คือจิตสำนึกแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณสมบัติที่ตนใช้ก็พอ ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าบุคคลมีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไรกับสาธารณสมบัติ ระดับที่ 2 จิตสำนึกแบบ Active เป็นระดับที่บุคคลกระทำการอันแสดงว่าเรามีความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ไม่ว่าจะได้ใช้หรือไม่ได้ใช้สาธารณสมบัตินั้นก็ ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติที่ชำรุดเสียหาย การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ต้องการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Park Service-learning Model) ซึ่งหากสถานศึกษาใดที่ครูผู้สอนที่จะจัดกิจกรรมดังกล่าวโดยเฉพาะในชั้นที่ 4 (การจัดกิจกรรมตามแผนงานและสังเกตการณ์

กิจกรรมร่วมกัน) ควรตระหนักถึงกระบวนการดำเนินงานออกเป็น 4 เรื่องที่สำคัญดังนี้

1.1 การเตรียมการ (Preparation)

เป็นขั้นตอนการวางแผนทำกิจกรรมเริ่มจากการมอบหมายให้นักเรียนสำรวจความต้องการต่างๆ ของชุมชนที่นักเรียนจะช่วยเหลือได้โดยอาจสอบถามจากผู้นำชุมชน หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้คนในชุมชน จากการสังเกตของนักเรียนเอง หรือครูผู้สอน อาจเสนอแนะปัญหาของชุมชนขึ้นมาพร้อมด้วยก็ได้ แล้วนำปัญหาเหล่านั้นมาพิจารณาเลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับสิ่งที่นักเรียนต้องการศึกษาเรียนรู้อยู่ และอยู่ในความสามารถที่นักเรียนจะทำได้โดยครูช่วยดูแลชี้แนะและเป็นพี่ปรึกษา เพื่อให้กิจกรรมนั้นเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างแท้จริง จากนั้นนำปัญหาที่เลือกได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข แล้ววางแผนกิจกรรมเป็นขั้นตอนเพื่อพร้อมไปพัฒนา

1.2 การปฏิบัติการ (Action) คือการนำ

แผนการที่วางไว้ไปปฏิบัติให้เกิดขึ้นไปรูปธรรม ซึ่งไม่ได้หมายความว่านักเรียนจะปฏิบัติตามลำพัง แต่สามารถขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงาน องค์กร ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ การแบ่งงานตามความถนัด การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เปิดโลกให้นักเรียนได้ออกนอกห้องเรียนเพื่อไปสัมผัสชีวิตจริง โดยนำสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และรู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้งานลุล่วงได้ดี ดังนั้นการปฏิบัติการในการให้บริการ

1.3 การสะท้อนกลับ (Reflection)

เป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนได้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ เมื่อได้ให้มีประสบการณ์บริการทาง

สังคม และประยุกต์ให้มีการเรียนรู้วิชาการอย่างกว้างขวาง การสะท้อนกลับจะเป็นโอกาสที่เหมาะสมในการเชื่อมโยงรายวิชาต่างๆ เข้ากับกิจกรรมการบริการสังคม นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ผ่านการอภิปรายในชั้นเรียน เขียนสรุปเป็นรายงานรายบุคคล รายกลุ่ม รายห้องหรือจัดนิทรรศการ

1.4 การเฉลิมฉลอง (Cerebration) เป็นการระลึกถึงสิ่งที่นักเรียนได้ลงมือทำให้แก่ผู้อื่นหรือชุมชน เป็นกิจกรรมที่แสดงออกว่านักเรียนได้เสร็จสิ้นปฏิบัติการด้านจิตสาธารณะอาจเป็นการจัดปาร์ตี้ในสวนสาธารณะที่นักเรียนได้ช่วยกันบูรณะเชิญชวนนักเรียน ครูอาจารย์ หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ ตลอดจนคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาร่วมในงานเลี้ยงฉลองนี้ด้วย ทั้งนี้ครูอาจจะออกใบประกาศนียบัตรให้เป็นที่ระลึกแก่นักเรียนกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมนี้ เพื่อเป็นรางวัลและสิ่งเตือนใจให้นักเรียนระลึกถึงการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นครั้งนี้ ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการร่วมรับผิดชอบช่วยเหลือสังคมต่อไป นอกจากนี้สถานศึกษาที่กำลังจะเริ่มต้นดำเนินการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้มีประสิทธิภาพนั้นอาจดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. เริ่มด้วยสิ่งเล็ก ๆ ในสถาบันอาจเริ่มที่รายวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเป็นเหมือนโครงการนำร่องที่จะระบุในอนาคตว่า ต่อไปอะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้

2. หาบุคคลที่เป็นแกนสำคัญ โดยการเลือกหาผู้ที่มีความสนใจ ในเรื่องการบูรณาการการบริการสังคมในรายวิชาที่มีอยู่แล้ว เป็นต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้วในกิจกรรมการบริการสังคม โดยพยายามบูรณาการการบริการสังคมเข้าไปในหลักสูตรรายวิชา

3. หาความช่วยเหลือ

3.1 กลุ่มครูที่มีความสนใจเรื่องการบริการสังคม เพื่อให้กลุ่มนี้เป็นหลักในการผลิตเครื่องมือสำหรับสอน อาจเป็นแหล่งอ้างอิง คู่มือ ข้อเสนอแนะการทำกิจกรรมสำหรับรายวิชาที่ใช้การบริการสังคมเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

3.2 ผู้บริหาร ในการทำกิจกรรมการบริการสังคม ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและให้คำแนะนำ ในการติดต่อประสานงานกับชุมชน

3.3 กลุ่มปฏิบัติการที่มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมการบริการสังคม

3.4 ที่ทำการอาจจะอยู่ในหน่วยงานของกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน หรือความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

3.5 อาสาสมัคร ซึ่งสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ก่อนที่จะได้รับงบประมาณ เป็นต้นจากนักเรียนอาสาสมัคร ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในบางเวลา

4. พิจารณาชุมชนที่จะทำกิจกรรม

ก่อนที่จะกำหนดชุมชนใดชุมชนหนึ่งให้นักเรียนปฏิบัติการ ต้องมีการประเมินความพร้อม และแหล่งข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติการ อาจจะใช้วิธีติดต่อเป็นรายบุคคลหรือการติดต่อทางโทรศัพท์ เพื่อรับรู้ความต้องการของชุมชน และจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมจึงมีความหมาย

5. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน

ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมรับใช้สังคม ผ่านทางสื่อต่าง ๆ ผู้ที่เป็นประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ เพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง เป็นต้น ผู้ที่สนใจ และเคยเข้าร่วมกิจกรรมมาก่อน

โดยที่มีการจัดให้มีการพบกลุ่มในการบรรยาย 1-2 คาบ เช่นเดียวกับการที่ลงมือกระทำกิจกรรมโดยการเลือกสถานที่ทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเดินทางของนักเรียน

6. การดำเนินการที่ดี

ผู้ดำเนินโครงการต้องรอบคอบที่จะพิจารณาทุกสิ่งอย่างรอบด้าน เพื่อให้ทุกสิ่งดำเนินไปด้วยดี บางครั้งกิจกรรมในสถานศึกษาหนึ่งอาจไม่สอดคล้องกับสภาพของอีกสถานศึกษาหนึ่งก็ได้ ดังนั้น ผู้ดำเนินการต้องพิจารณาและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ดำเนินโครงการสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำแนกตามระดับช่วงชั้นอื่น ๆ เช่น ช่วงชั้นที่ 1-2 หรือ 3-4

2.2 ควรมีการสังเคราะห์รูปแบบการสอนที่สอดแทรกหรือการบูรณาการในการเสริมสร้างจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนในการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดหรือแบบประเมินศักยภาพการทำกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นมาตรฐาน

2.4 ควรมีการสร้างชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่เสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- ชาย โปธิสิตา และคณะ. (2543). รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อ สาธารณะสมบัติ:กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. นครปฐม :สถาบันวิจัย ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล(ศาลายา).
- ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง. (2547). ผลของการใช้ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาท สมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณินพนธ์วิทยา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทวัฒน์ ชุนซี. (2546). การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณินพนธ์วิทยา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินนี และทัศนาก ทอง ภัคดี. (2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียน ระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ: การศึกษาระยะยาว. (เอกสารประกอบการ ประชุมวิชาการ): เนื่องในวันสถาปนา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ครบรอบ 49 ปี. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ 2545-2549*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552).
*ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่
สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Georgia department of Education. (1997).
Service Learning Making a World of
Difference for Students. Retrieved
15, 6, 2009, from
[http://www.tennessee.gov/education
/ci/service/add_info.shtml](http://www.tennessee.gov/education/ci/service/add_info.shtml)

Pritchard F. Florence; & Whitehead I. George.
(2004). *Serve and learn:
implementing and evaluating
service-learning in middle and high
schools*. Lawrence Erlbaum
Associates.